

HE 109/2024 vp Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2025

Suomen Hevosenomistajien Keskusliitto ry (SHKL ry) kiittää maa- ja metsätalousvaliokuntaa mahdollisuudesta lausua hallituksen esitykseen valtion talousarvioksi vuodelle 2025 koskien valtiontukileikkauksia hevosalan osalta.

Taustaa

Talousarviossa Hevostalouden edistämiseen on kohdistettu määräraha n. 30,7M, jossa laskua peräti 8,5 M euroa aiempaan (n. 22 %). Tämä leikkaus on myös prosentuaalisesti valtavan suuri osuus (noin neljäsosa) koko MMM:n hallinnonalan leikkauksista (33,6 M). Kyseessä on hevosalan ja raviurheilun kannalta erittäin merkittävä asia.

Ala koki suuren muutoksen vuonna 2017, kun rahapelaaminen keskitettiin kokonaan valtion omistamalle vedonlyöntiyhtiölle, joka sai ainoana toimijana luvan harjoittaa vedonlyöntiä Suomessa. Hevosalta poistui tuolloin oikeus toimeenpanna rahapelejä. Hevosurheilun toiminnan varmistamiseksi arpajaislakiin otettiin säännös, jonka mukaisesti Veikkauksen tuotosta 4 prosenttia käytetään hevosurheilun ja hevoskasvatuksen edistämiseen (yhteisymmärryspöytäkirja). Alkutilanteessa tämän edistämisen suuruusluokka oli n. 40 M /vuosi ja tuoton oletettiin luonnollisesti kasvavan vuosittain samalla kuin hevostalouden muut rahavirrat (mm. Hevosenomistajien kustannukset) tulisivat inflaation myötä kasvamaan. Ilman riittävää tukea hevosala ei kykene tekemään tarvittavia investointeja tai edes kattamaan toimintakustannuksiaan. Saati että hevosala voisi kehittyä ja generoida tulovirtojen kasvua valtion hyväksi.

Ala on merkittävä maaseutuelinkeino

Hevosala tuottaa merkittävästi sekä taloudellista että henkistä hyvinvointia. Hippoksen arvion mukaan totopelien pelikatteen kautta ala tuottaa valtiolle merkittävän tuoton vuosittain, ja esimerkiksi pelkästään ravihevosten valmennustoiminnan arvonnalisäverot tuovat 30-40 miljoonan euron verotulot. Hevossektori työllistää 15 000 ihmistä, joista ison osan maaseutumaisilla alueilla. Lisäksi hevoselinkeino säästää merkittävästi mm. nuorten syrjäytymisestä aiheutuvia kustannuksia. Kaiken tämän huomioon ottaen ja hevosalan merkittävyyteen nähden maa- ja metsätalousministeriön kautta hevosalalle vuosittain tuloutettu n. 40 miljoonaa euroa ei ole ollut ainakaan liiallinen summa. Päinvastoin summaan olisi pitänyt pystyä tekemään indeksitarkastuksia ylöspäin. Mikään toimiala ei voi pärjätä kulujen noustessa jatkuvasti ilman, että myös tuottopuolella tapahtuu nousua. Tämän

indeksitarkastuksen puuttumisen takia alalla on ollut laskusuuntaisia lukuja nähtävissä jo ennen tätä rajua leikkausuutista. Esimerkiksi kaikkien syntyneiden ravihevosvarsojen lukumäärä on viime vuosina tippunut rajusti.

Suomenhevosrodun tulevaisuus uhattuna

Erityisen huolissaan olemme siitä, että syntyvien suomenhevosvarsojen lukumäärä on tippunut jo hälyttävän pieneksi alle 900 yksilöön. Vähennyksen jatkuessa suomenhevosen terveysominaisuudet voivat heikentyä ratkaisevasti suljetun rodun sukusiitosasteen takia. Erityisen suuri merkitys kestäväällä hevostalouden tuella on nimenomaan suomenhevosen tulevaisuudelle. SHKL muistuttaa, että suomenhevon on oma kansallisrotumme, jota meidän suomalaisten tulee erityisesti vaalia, ja tukea sen aktiivista ja laadukasta kasvatustoimintaa. Suomenhevoscanta on pudonnut hälyttävästi vain 19 000 hevoseen, kun parhaimmillaan rodun edustajia on ollut puoli miljoonaa. Raviurheilulla on suomenhevosen säilymiselle ja tulevaisuudelle aivan keskeinen merkitys. Tämä tulee rahoituksen tasossa ja suuntaamisessa huomioida.

Hallitusohjelmassa on kirjaukset sekä hevosalan toimintaedellytysten turvaamisesta, että myös suomenhevosen aseman turvaamisesta kansallisrotunamme. Hevostalouden edistämiseen käytetyn määrärahan suuruus ei ole riittävä vastaamaan hallitusohjelman kirjauksiin vaan vaarantaa koko elinkeinon tulevaisuuden ja riskeeraa suomenhevosen elinvoimaisuuden rotuna jopa peruuttamattomasti.

Mitja Nummenmaa
toiminnanjohtaja